

Bijlage 4 Lelystad 150 kV

1. In deze bijlage licht de ACM toe hoe zij de ontheffingsaanvraag ten aanzien van Lelystad 150 kV beoordeelt. Ten eerste beoordeelt de ACM of de aanvraag tot ontheffing voldoet aan de eisen van artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (hierna: het Besluit). Wanneer aan deze eisen is voldaan beoordeelt de ACM of de aanvraag voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit en of een ontheffing noodzakelijk is.

1 Eisen aan de aanvraag

2. De ACM beoordeelt eerst of deze aanvraag voldoet aan de vereisten die in artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit aan de aanvraag worden gesteld.

- a. Een aanduiding van het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd en een locatiebeschrijving daarvan;

Liander doet een aanvraag om ontheffing voor het netonderdeel 150 kV railsysteem in het 150 kV-station Lelystad. Liander vraagt om ontheffing omdat het netonderdeel 150 kV railsysteem niet voldoet aan de vrijstelling in artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit (railcriterium 500MW/1uur).

- b. De redenen voor afwijking van de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) of, indien van toepassing, vrijstelling in paragraaf 4a van het Besluit;

Liander licht toe dat de reden is dat er geen railbeveiliging aanwezig is op het station waardoor het hele station afvalt bij een enkele railstoring. Ook treedt cascade-uitval op: meerdere stations in [Vertrouwelijk], [Vertrouwelijk] en [Vertrouwelijk] vallen af.

- c. De maximale omvang van onderbroken transport van elektriciteit in MW en de maximale duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, in voorkomend geval uitgesplitst naar transport ten behoeve van productie of verbruik, en een toelichting hierop;

De voorgestelde maximale omvang van uitval van het transport van elektriciteit heeft Liander gesteld op [Vertrouwelijk] MW. Voor de ontheffing van het railcriterium 500MW/1uur wordt een ontheffing gevraagd tussen de 4 en 8 uur, namelijk de teruggave tijd van het gehele 150 kV-station bij een uitval tijdens normaal bedrijf.

- d. Een beschrijving van de kans op een onderbreking als bedoeld in onderdeel c;

De kans op een onderbreking is eens in de 282 jaar voor wat betreft de uitval van het gehele 150 kV-station Lelystad als gevolg van enkele railstoring tijdens normaal bedrijf.

- e. Een toelichting op conformiteit van de aanvraag met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220) (hierna: SO Verordening);

Liander heeft aangegeven dat de bij ontheffing toegestane uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening.

- f. Een voorstel voor de duur van de ontheffing en een onderbouwing daarvan;

De ontheffing van het railcriterium wordt gevraagd tot en met 30 december 2023.¹ Er wordt een nieuwe koppeltransformator aangesloten via een nieuwe derde railsectie in Lelystad 150 kV. Hierdoor blijft Lelystad gekoppeld met het 380 kV-net en blijft de maximale belastinguitval beneden 100 MW.

- g. Een beschrijving van de belangrijkste risico's ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen en een beschrijving van de maatregelen die de aanvrager neemt om deze risico's te beperken.

Liander noemt als belangrijkste risico's voor het tijdig afronden van de investeringen de beschikbaarheid van uitvoerend personeel en het verkrijgen VNB.²

Liander heeft de realisatie van werkzaamheden aan het 150 kV-deelnet CBL-Randmeren [Vertrouwelijk] uitbesteed aan [Vertrouwelijk]. Voor de realisatie van de projecten van [Vertrouwelijk] zijn verschillende soorten resources benodigd. Naast de daadwerkelijke uitvoerenden (monteurs, lijnwerkers, etc.) zijn de projecten met name afhankelijk van de beschikbaarheid van personeel met een zogenaamde aanwijzing en met specifieke technische knowhow (bijvoorbeeld engineers en deskundigen inzake secundaire installaties, testcoördinatoren, etc.). Per project kan de behoefte aan dit soort beschikbare resources verschillen.

[Vertrouwelijk] gebruikt verschillende modellen om zowel de aankomende projectopgave als de daarbij behorende behoefte aan resources inzichtelijk te maken. Daarbij wordt vooral gebruik gemaakt van de Ten Years Investment Forecast (TYIF, 10 jaar vooruit), de Integrated Activity Outlook (IAO, 5 jaar vooruit) en het Integrated Activity Plan (IAP, 18 maanden vooruit). Daarin worden op basis van de voorziene resource-knelpunten ook prioriteiten gesteld aan het portfolio. Daarbij worden de beschikbare resources zo evenwichtig mogelijk (multirisico-analyse) verdeeld over de onderhouds- en beheersactiviteiten, de vervangingsprojecten en de nieuwbouw en klantenprojecten. Voor de komende 5 jaar is duidelijk dat met name de snelheid waarmee de nieuwbouwopgave groeit, samen met de voorliggende vervangingsbehoefte, tot blijvende schaarste in de kritieke functies zal leiden. [Vertrouwelijk] heeft daarom momenteel tal van lopende initiatieven om dit risico zoveel mogelijk te beperken.

Het verkrijgen van een VNB is altijd een aandachtspunt en kan van dag tot dag verschillen. Dit vormt dus altijd een risico in een project. Hoe later in de uitvoeringsfase een VNB geen doorgang heeft, hoe meer zal ook de in bedrijf name (IBN) onder grotere druk komen te staan. Naast de beschikbaarheid van de genoemde resources is de uitvoering van nagenoeg alle activiteiten ook sterk afhankelijk van de mogelijkheden om het net vrij te schakelen. Met een sterke toename van het aantal benodigde vrijeschakelingen, de actuele verschillende belastingtoestanden van het net en de impact van huidige en toekomstige internationale afspraken (bijvoorbeeld de 70% maatregel uit Verordening (EU) 2019/943), blijft de beschikbaarheid van de benodigde VNB's een actueel risico. Ook hier neemt [Vertrouwelijk] maatregelen om de impact hiervan zo klein mogelijk te houden. Denk daarbij aan het logisch combineren van activiteiten op vrijgeschakelde netdelen, het plannen van werkzaamheden op belastingsluwe momenten en het actief benaderen van aangeslotenen om gebruik te maken van gecombineerde stop- en vrijeschakelmomenten. Daarnaast onderzoekt [Vertrouwelijk] manieren om meer spanningsvrij te kunnen werken.

¹ Bij brief van 16 juni 2021, CSA-REG 20210616-001, aangegeven dat waar 2025 staat, 30 december 2025, is bedoeld. Bij brief van 21 december 2021, kenmerk CSA-REG 20211221-001, heeft Liander laten weten dat de ingebruikname zal plaatsvinden in 2023 (de ACM gaat ervanuit dat als einddatum ook 30 december wordt bedoeld). Bij brief van 22 februari 2022, kenmerk CSA-REG 20220222-001, heeft Liander laten weten dat hierin geen wijzigingen zijn.

² VNB staat voor voorziene niet beschikbaarheid en houdt in dat voorafgaand aan het verrichten van de werkzaamheden aan netonderdelen een deel van het net spanningsloos moet worden gemaakt. Dit is een planmatige activiteit en daarom is hier sprake van voorziene niet beschikbaarheid.

3. De ACM stelt op grond hiervan vast dat de aanvraag voldoet aan de eisen van artikel 4b.1 van het Besluit omdat is overgelegd wat is vereist.

2 Beoordeling

4. De volgende stap is om na te gaan of de aanvraag voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit. Het betreft de onderstaande drie vereisten:
  - a. Conformiteit met de SO Verordening
5. Liander heeft aangegeven dat de bij ontheffing toegestane uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening.
6. De ACM constateert dat Liander beoordeeld heeft of de mogelijke uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening. Uitkomst van deze beoordeling van Liander is dat het niet het geval is. De ACM vertrouwt erop dat Liander deze beoordeling op de correcte manier heeft uitgevoerd.
  - b. Maximale duur van de ontheffing
7. De ontheffing mag worden verleend voor ten hoogste de duur van vijf jaar omdat het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV betreft. De ontheffing wordt gevraagd tot 30 december 2023 en bedraagt dus minder dan vijf jaar.
  - c. Noodzaak van de ontheffing
8. De ACM constateert dat na aansluiting van een nieuwe koppeltransformator (projectnummer 002.812 Splitsing FGU-net) het 150 kV-station Lelystad gekoppeld blijft met het 380kV-net. Bij een railstoring tijdens het normale bedrijf blijft de maximale belastinguitval beneden 100 MW, waardoor aan de vereisten van artikel 16 van de E-wet en aan het Besluit wordt voldaan. Gezien deze argumentatie ziet de ACM de noodzaak van de ontheffing.

Zienswijze en reactie

9. In haar zienswijze van 22 september 2022 geeft Liander aan dat er bij indiening van het verzoek om ontheffing een onjuiste inschatting is gemaakt van het realiseerbare moment waarop de noodzaak van de ontheffing komt te vervallen. In de aanvraag is abusievelijk opgenomen dat de derde koppeltransformator die in 2022 geïnstalleerd wordt het railcriteriumknelpunt oplost. Het knelpunt is echter pas opgelost als er een 150 kV-railbeveiliging is aangebracht en dat is voorzien in 2025. Liander verzoekt de ACM dit aan te passen.
10. De ACM constateert dat Liander een onjuiste inschatting heeft gemaakt omdat het knelpunt pas is opgelost met de railbeveiliging. De gevraagde duur bedraagt nog steeds minder dan vijf jaar. De ACM past de einddatum van de ontheffing aan.

3 Conclusie

11. De ACM verleent ontheffing als bedoeld in artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de E-wet voor het netonderdeel 150 kV-railsysteem van het 150 kV-station Lelystad tot en met 30 december 2025 voor een uitvalsituatie van maximaal [Vertrouwelijk] MW gedurende de duur tussen de 4 en 8 uur. Hierna dient het 150 kV-railsysteem te voldoen aan artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit.